

www.oljan.fo

Jan Müller

01 - 02 - 2013

Stórir áhugi fyri orkustevnuni í Havn

Tað var ein vælupplagdur og vælfyrireikaður borgarstjóri, sum fyrrapartin setti Orkustevnuna 2013 í ítróttar- og samkomuhøllini á Hálsi í Havn. Og tað var eisini fitt av fólki komið á stevnu, eitt nú skúlaflokkar, handverkarar oo. - eisini fyri at lýða á setanarrøðuna hjá Heðin Mortensen, sum legði dent á at menna aðrar orkukeldur sum alternativ til oljuna. (NB Sí eisini myndafrásøgn frá orkustevnuni niðast á síðuni til høgru) Eiga at menna grøna orku Hóast vit standa á gáttini til eina oljuvinnu, eiga vit alla tíð at hava í huga, at oljan rennur ikki ævigt úr dýpinum. Neyðugt er støðugt at menna aðrar orkukeldur og hugsa um alternativ til oljuna bæði tá vit sum myndugleikar byggja nýtt og endurhugsa tað, sum er, men eisini tá vit í framtíðini seta krøv til alt tað, sum verður bygt og ment, segði Heðin Mortensen, borgarstjóri, tá hann setti Orkustevnuna. Síðani ídnaðarkollveltingina er orkunýtslan eksploderað, og neyðugt hevur verið at troyta alt fleiri orkukeldur fyri at nøkta tørvin, segði borgarstjórin og helt fram - Vit vita eisini, at hóast ein komandi oljuvinna í eitt tíðarbil kann lyfta okkum upp og skapa nýggjar vinnuligar møguleikar tað hava vit longu upplivað t.d. nú Skansin Offshore, millum onnur, hevur gjørt seg galdandi í altjóða oljuvinnuni so mugu vit ansa eftir ikki at steðga upp og sovna í framgongdini, men áhaldandi menna okkum til framtíðar avbjóðingar. Millum annað hetta hava vit gjøgnum áralangt samstarv lært av vinum og grannum okkara í Stavanger, tí hóast býurin er oljuhøvuðsstaður, so eru mong ár síðan, at býurin ikki longur livdi av oljuvinnu eina. Gransking, útbúgving og menning Heðin Mortensen vísti á, at tað týðningarmesta, vit kunnu læra av grannum okkara, er, at alt grundarlagið undir tí ómetaligu framgongd, sum skapt varð á norska vesturlandinum, var gransking. Samstarv millum skúlaverk og ídnað innan útbúgving, hetta áhaldandi at endurskoða og tillaga útbúgving til broyttar umstøður, at stuðla frálæru og gransking, og

samstundis skapa teir karmar í lokaløkinum, sum bæði útbúgvingarstovnar og vinna høvdu tørv á. Nú tit skipa fyri orkustevnu, har endamálið júst er at økja um virksemd innan orkuvinnuna við áherðslu á grøna vinnu og varandi orkukeldur, so er tað gleðiligt, at tit gera hetta við tí endamáli, at brúkarin skal verða kunnaður um teir møguleikar, honum fara at standa í boði í framtíðini. Tit kundu skoytt uppí, at endamálið eisini var at kunna skúlaverkið og politikkarar um, hvat framtíðin bjóðar. Tí hetta átti at verið endamálið hjá øllum, bæði skúlaverki, vinnu og politisku skipanini, at laga okkara útbúgving og arbeiðsmarknað til komandi avbjóðingar á orkuøkinum. Hvat ger Tórshavn á orkuøkinum Tórshavnar kommuna hevur seinastu árin sett fleiri átøk í verk, sum hava við nýggjar royndir innan orkusparing at gera. Støðan hjá kommununi er soleiðis, at sum myndugleiki hava vit ábyrgd av at fyriskipa og síggja til, at galdandi lógir verða hildnar, eitt nú innan bjálving og orkunýtslu, men vit halda, at kommunan umframt tað eisini eigur at vera ein fyrimynd. Áhugin fyri okkara tiltøkum er ikki so lítil og skjótt vaksandi í útlondunum. Vit verða umrødd sum heimsins besta ferðavinnuátt, okkara umhvørvi lokkar við framúr reinleika og vakurleika, og á altjóða ráðstevnum leggja tey til merkis og umrøða tey átøk, vit fremja innan orku- og umhvørvisøkinum. Hóast vit í øllum lítillætni halda eina árliga umhvørvisviku í býnum og royna at veita borgarunum frægastu tænastrá, so leggja tey til merkis og umrøða á altjóða ráðstevnum býin við teimum mongu flagtekjunum við strongu umhvørviskrøvunum, ókeypisskipanini, sjóvarhita, reina vatninum og effektivu kloakkskipanini. So seint sum í seinastu viku setti Danmarks Radio seg í samband við meg við spurningum um okkara ókeypis bussleið, sum vit vóru tann fyrsti europeiski høvuðsstaðurin at seta í verk, tá hendan kom í 2007. Føroya størsta vindmyllulund Og vit royna eisini at skapa karmar fyri onnur, og kann eg í hesum sambandi vísa á, at býráðið beint fyri jóla gav prinsipiella góðkenning til at seta upp Føroya størstu vindmyllulund í høvuðsstaðarøkinum, og hevur Jarðfeingi eftirfylgjandi avgjørt at geva SEV loyvi til hesa verkætlan. Vit luttaka eisini í norðurlendskum høvuðsstaðarsamstarvi og hava saman við hinum norðurlendsku høvuðsstaðunum, millum annað gjørt eitt eksport-katalog við tí endamáli at stuðla uppundir, at føroysk vinnuvirki kunnu selja serligar umhvørvisloysnir uttan fyri landoddarnar. Hetta eksportkatalogið varð almannakunngjørt á altjóða umhvørvisráðstevnuni Rio+20 í juni í fjør, og var nógv umrødd skipanin við sjóvarhitanum á Boðanesheiminum ein av loysnunum, sum onnur bitu merki í, segði Heðin Mortensen, sum helt orkustevnuna verða eitt gylt høvi hjá luttakarunum at vísa fram vørur og tænastrá, ið veittar verða til privata húsarhaldið, sum er høvuðsmálbólkurin fyri Orkustevnuna. Stevnan er tí sjálvsagt eitt avbera gott og viðkomandi høvi hjá veitarum og almennum stovnum at luttaka og vísa fram sína serfrøði og vørur, og hjá tykkum, sum koma at vitja, at útvega tykkum útgerð og loysnir, sum tit hava hug at royna. Gongdin síðani ídnaðarkollveltingina heldur fram, og skulu vit eisini í framtíðini nøkta tørvin á orku, er í øllum førum vist, at vit eisini í framtíðini noyðast at troyta alt fleiri orkukeldur, segði Heðin Mortensen, borgarstjóri, tá hann setti Orkustevnuna 2013. Nógvar

tyritøkur eru við a orkustevnuni, sum er opin í dag og í morgin. A stevnuni verða eisini 16 spennandi og viðkomandi fyrilestrar. Talan er eitt breitt úrval av fyrilestrum frá SEV, Jarðfeingi, Umhvørvisstovuni, VIT Orka og Agenda21. Fyrsti fyrilesturinn byrjaði kl. 13.00, og tað var VIT Orka, sum legði fyrri við evninum Active Power Control loysnin til grøna orku. Fyrilestrarnir halda á allan dagin, fram til kl. 17.30 tá ið seinasti fyrilesturinn fríggjadagin verður við Agenda21. Leygardagin eru 9 fyrilestrar á skránni. Byrjað verður kl. 11.00, og seinasti fyrilesturinn byrjar kl. 17.00. Kunna um orkumál Fyrirleikararnir siga, at endamálið við Orkustevnuni er at kunna um orkumál. Orkustevnan savnar stovnar og fyrirøkur á einum stað, har upplýst verður um móguleikarnar innan orkuloytnir. Málið er, at endabrukarnir verður kunnaður um viðkomandi viðurskipti innan orku og fær greiðu á kunning og vørum á marknaðinum. Tískil bjóðar Orkustevnan besta og størsta vitanar- og framsýningardepil innan orkumál. Stigtakararnir vísa a, at orkupolitikur er javnan á dagsskrá í almenna rúminum. Metingar vísa ein stóran vøxtur av eltørvinum í Føroyum. Hetta sæst aftur í húshaldinum, sum við tíðini verður meira og meira elektrifiserað. Samstundis økist tilvitarnir um optimering av orkusparing á sera nógvum økjum. Hesi viðurskipti seta tískil størri krøv til effektivisering av stýringum og tólum umframt nýtslu og keyp av orkusparandi vørum og tænastrum. Orkustevnan er tí eitt gott og viðkomandi høvi hjá veitarum og stovnum at luttaka og vísa fram sína serfrøði og vørum. Tað er LeGutt Events Management, við Òlavi í Geil Guttesen, sum fyriskipar Orkustevnuna. Tað er ókeypis at fara orkustevnuna. Myndirnar eru frá Orkustevnuni fyrrapartin. Myndatøka oljan.fo/Jan Müller.